

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/100/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123208447
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8123208447.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX C., D. XX/XX, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, 089 01 Svidník, Sovietskych hrdinov 163/66 proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47233156, o primerané finančné zadostučinenie takto

rozhodol:

- Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 150 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- Žalobu v prevyšujúcej časti zamietá.
- Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 07.09.2023 sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 877,43 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a to z dôvodu, že v predchádzajúcom spore vedenom na tomto súde pod sp. zn. 13Csp/203/2017 bola ako spotrebiteľka úspešná, keď rozsudkom z 05.10.2021 súd I. inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie 577,43 Eur s úrokmi z omeškania a určil tiež neprijateľnú zmluvnú podmienku o zaplatení odplaty v dohode o poskytnutí služieb. V žalobe odcitovala z odôvodnenia spomínaného rozsudku, ktorý sa stal právoplatným 22.02.2022. Pri kvantifikácii nároku poukázala na sankčnú a relutárnu funkciu daného inštitútu a uviedla, že ak má tento účel plniť, nemôže byť finančné zadostučinenie priznané len v symbolickej výške. Žiadala preto vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu finančné zadostučinenie vo výške tohto obohatenia, teda 577,43 Eur a za jednu neprijateľnú zmluvnú podmienku vo výške 300 Eur.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení uviedol, že so žalobou nesúhlasí pre absenciu skutkových okolností, ktoré by preskúmateľným spôsobom odôvodnili základ nároku a jeho výšku, ktorá je zjavne neprimeraná. Žalobkyňou požadovaná suma dosahuje sumu bolestného v prípade niektorých stredne ťažkých úrazov, či poškodení zdravia. Primerané finančné zadostučinenie je nárokom nemajetkovej povahy a preto pri rozhodovaní o ňom nie je možné vychádzať z aspektu materiálnej povahy, keďže tieto sú základom pre uplatnenie iných nárokov, napríklad náhrady škody (Krajský súd v Prešove 9Co/61/18).

3. Žalobkyňa v replike nesúhlasila s názorom žalovaného, keďže právoplatným rozsudkom v základnom konaní bolo deklarované porušenie noriem spotrebiteľského práva a boli tým splnené zákonné podmienky na priznanie primeraného finančného zadostučinenia a odcitovala aj z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR 7Cdo/80/20 z 24.08.2022. Uplatnenú výšku finančného zadostučinenia považovala za primeranú s poukazom na sankčnú a odradzujúci charakter tohto inštitútu a s poukazom

na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami. Uviedla viaceré súdne rozhodnutia, predovšetkým Krajského súdu v Prešove, ktorými nebola priznaná len symbolická výška primeraného finančného zadosťučinenia a tiež na rozhodnutia daného súdu, podľa ktorých výška finančného zadosťučinenia môže dosiahnuť až výšku majetkovej ujmy, ktorá hrozila spotrebiteľovi. Žiadala zohľadniť aj to, že žalovaný neustále používa nekalé obchodné praktiky a finančne sa snaží na úkor spotrebiteľov obohacovať.

4. Žalovaný právo na dupliku nevyužil.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, výsluchom žalobkyne, spismi tohto súdu 13Csp/203/2017 a 8Csp/100/2023 a zistil tento skutkový stav:

6. Žalobkyňa dňa 17.07.2014 uzavrela so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere, ktorou jej bol schválený úver 750 Eur s ročnou úrokovou sadzbou 18%. Spolu so zmluvou o úvere žalobkyňa bola daná na podpis osobitná dohoda o poskytovaní služieb žalovaným, ktorú žalobkyňa musela podpísať, ak chcela úver. Týkala sa takzvaného komplexného balíčka služieb ako sú informácie o zostávajúcich záväzkoch, odklad splatnosti splátok, informácia pred splatnosťou splátky, informácia o prijatí platby, vyhotovenie a zaslanie kópie dokumentácie, zmena zmluvy na podnet klienta, prepárovanie platieb na príslušnú zmluvu, druhá upomienka zdarma a podpora callcentra a osobné stretnutie s viazaným finančným agentom. V bode 7. 1 dohody sa zákazník (v tomto prípade žalobkyňa) sa zaviazala za uzavretie tejto dohody zaplatiť mesačne odplatu vo výške 2,51% zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru a zaviazala sa splácať túto odplatu v pravidelných mesačných splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokov za úver v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi.

7. Žalobkyňa dňa 18.08.2017 podala žalobu proti žalovanému o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 577,43 Eur a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a to tej, ktorá bola uvedená v bode 7. 1 dohody o poskytovaní služieb a tiež ohľadom poplatku za poskytnutie úveru. Konanie sa viedlo na tomto súde pod sp. zn. 13Csp/203/2017 a rozsudkom č. k. 13Csp/203/2017 - 36 zo dňa 05.10.2021 súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi 577,43 Eur s úrokmi z omeškania 5% ročne od 26.09.2017 do zaplataenia. Určil tiež neprijateľnú zmluvnú podmienku v bode 7. 1 dohody o poskytovaní služieb a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Súd dospel k záveru, že zmluva neobsahovala dobu jej trvania, podmienky upravujúce čerpanie úveru a podmienky upravujúce uplatňovanie úrokovej sadzby, čo sú povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. f/, g/, i/ zákona č. 129/2010 Z.z. Dospel preto k záveru o fikcii o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a keďže žalobkyňi bol reálne poskytnutý úver vo výške 725 Eur a zaplatila 1302,43 Eur rozdiel predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného na jej úkor. K zmluvnej podmienke týkajúcej sa odplaty za dohodu o poskytnutí služieb súd uviedol, že žalovaný nepreukázal, že by bola individuálne dojednaná. Podľa nej spotrebiteľ mal zaplatiť nemalú sumu za služby, o ktoré nemal záujem a ktoré mu ani nemuseli byť poskytnuté. Súd vyslovil tiež názor, že uvedená zmluvná podmienka neprípustne zhoršuje postavenie žalobkyne ako spotrebiteľa oproti bežnej zákonnej úprave (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Situácia s neskoršou úhradou splátok okrem možnosti jej dojednania priamo pri úprave splatnosti je totiž reálne riešená zákonnými ustanoveniami o úročení úveru až do jeho vrátenia, respektíve podľa dojednania o uplatňovaní úrokovej sadzby v zmluve a ustanoveniami o úrokoch z omeškania, ktoré by boli pre spotrebiteľa výhodnejšie ako dohodnutá odplata.

8. Žalovaný sa voči žalobe vyhovujúcim výrokom neodvolal, preto rozsudok nadobudol v tejto časti právoplatnosť 22.02.2022. Odvolanie podala len žalobkyňa voči výroku o zamietnutí žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ohľadom poplatku za poskytnutie úveru a tento výrok bol zmenený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 6CoCsp/6/22 - 76 zo dňa 25.08.2022.

9. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie v tomto spore bol uplatnený len na základe vyššie citovaného rozsudku súdu I. inštancie, keďže žalobkyňa osobitnou žalobou žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300 Eur na základe rozsudku Krajského súdu v Prešove 6CoCsp/6/22, konanie sa vedie na tomto súde pod sp. zn. 8Csp/100/2023 a zatiaľ neprávoplatným rozsudkom súd v danom konaní priznal žalobkyňi primerané finančné zadosťučinenie len vo výške 50 Eur a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a to rozsudkom zo dňa 12.12.2023.

10. Žalobkyňa vo svojej výpovedi zdôvodnila podanie tejto žaloby jej psychickou ujmu, ktorú utrpela v súvislosti s predchádzajúcim sporom, ale bližšie ju nevedela vysvetliť. Potvrdila pritom, že žalobu podal jej advokát a ona sa ani nezúčastnila pojednávania. Nevedela uviesť ani to, akej konkrétnej sumy sa v tomto spore domáhala a z akého dôvodu. Nevedela ani to, že v predchádzajúcom spore sa domáhala nielen vydania bezdôvodného obohatenia, ale aj určenia neprijateľných zmluvných podmienok. Podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia zdôvodnila vysokými úrokmi dohodnutými v zmluve.

11. Je nepochybné, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

16. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

17. Judikatúra sa v prípade nárokov uplatnených na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ustálila v tom, že základ nároku je daný, pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa. To uviedol aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, keď konštatoval, že účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje.

18. Ten istý záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/107/2021 zo dňa 28.2.2023, ktorý taktiež uviedol, že jedinou podmienkou priznania práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní bez ohľadu na to aké právo spotrebiteľa bolo porušené. V prípade, ak je spotrebiteľ v základnom konaní úspešný, či už ako žalobca pri domáhaní sa svojho práva, alebo ako žalovaný pri bránení svojho práva, naplnia sa tak podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

19. Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd preto rešpektuje vyššie uvedené vyslovené právne závery. Keďže žalobkyňa ako spotrebiteľka bola v predchádzajúcom spore úspešná voči žalovanému, keďže v rozsudku jednoznačne boli konštatované porušenia povinnosti žalovaného ako dodávateľa voči žalobkyni ako spotrebiteľovi tým, že súd určil neprijateľnú zmluvnú

podmienku týkajúcu sa odplaty uvedenej v dohode o poskytovaní služieb, ale tiež konštatáciou, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere žalovaný neuviedol niektoré jej povinné náležitosti, základ nároku na primerané finančné zadostučinenie je daný.

20. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadostučinenia je to, o aké vážne porušenia práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu.

21. Súd pri určení výšky finančného zadostučinenia musí zohľadniť všetky okolnosti konkrétneho prípadu a stanoviť výšku v súlade so zákonnou požiadavkou primeranosti. Základným účelom primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. je predovšetkým satisfakcia žalobkyne ako spotrebiteľky, čo vyplýva zo samotného názvu tohto inštitútu „zadostučinenie“. Keďže však zaplatenie finančného zadostučinenia pre povinný subjekt spôsobuje finančnú ujmu, má poskytnutie finančného zadostučinenia aj sankčnú povahu, ktorá je však druhoradá a teda nepochybne plní len vedľajšiu úlohu, keďže primárnou je satisfakcia žalobkyne. Udeľovanie sankcií je vecou trestného a správneho konania nie občianskoprávneho konania. Ak spotrebiteľ argumentuje dosiahnutím odradzujúceho účinku na dodávateľa, aby nepoužíval neprijateľné zmluvné podmienky, to môže dosiahnuť podnetom na správne konanie, ktoré v prípade žalovaného by bolo v právomoci SOI a tento orgán by bol oprávnený uložiť žalovanému (v prípade zistenia používania neprijateľných zmluvných podmienok) nie malú sankciu. Pokiaľ však spotrebiteľ túto možnosť nevyužije, potom sa javí, že jeho cieľom v skutočnosti nie je odradiť žalovaného od používania neprijateľných zmluvných podmienok, ale o získanie majetkového prospechu na jeho úkor, s čím nie je možné sa stotožniť. Finančné zadostučinenie určuje súd svojou vlastnou úvahou, pričom súdna prax pri rozhodovaní o jeho výške je rôznorodá. Prisudzovanie vyšších súm finančného zadostučinenia súd považuje za favorizovanie sankčnej funkcie daného inštitútu, s čím nie je možné súhlasiť. Pokiaľ žalobkyňa poukazuje na niektoré súdne rozhodnutia o priznaní vyšších súm finančného zadostučinenia, súd uvádza, že existujú aj viaceré rozhodnutia o priznávaní finančného zadostučinenia v rozsahu 50 – 100 Eur s čím sa stotožnil aj Krajský súd v Prešove napr. v rozsudku 6CoCsp/20/2021 zo dňa 14.12.2021, 11Co/87/2019 zo dňa 27.2.2020 alebo dokonca Krajský súd v Prešove zmenil rozsudok súdu I. inštancie a priznal len 50 Eur rozsudkom 9CoCsp/49/2020 zo dňa 25.3.2021 alebo 17CoCsp/32/2020 zo dňa 29.9.2020. Rozdielne názory na daný inštitút závisia od posudzovania jeho zmyslu a účelu a pokiaľ ide o tvrdenia žalobkyne o výraznom stresovom vypätí spojenom so základným konaním, súd ho považuje za neadekvátne, keďže žalobkyňa sa ani pojednávania ani nezúčastnila a nespracovala ani žalobu a napokon nevyplývalo to ani z jej výpovede.

22. V tomto prípade žalovaný neuviedol v zmluve dobu jej trvania, ktorá sa však dá odvodiť od počtu dohodnutých mesačných splátok a neúplne uviedol náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. g/, i/ zákona č. 129/2010 Z.z., keď nešpecifikoval podmienky čerpania úveru a uplatňovanie úrokovej sadzby, čo však žalobkyňa v žalobe ako nedostatok zmluvy ani neuvádzala. Uvedené pochybenia žalovaného súd nepovažuje za vážne a navyše ako už súd uviedol, základným účelom primeraného finančného zadostučinenia je satisfakcia žalobkyne. Tá však v podstatnom rozsahu jej bola daná právoplatnosťou predchádzajúceho rozsudku súdu I. inštancie, ktorým žalovaný bol zaviazaný zaplatiť jej sumu prevyšujúcu istinu úveru a ktorú jej aj zaplatil.

23. Súd rozhodne nesúhlasí s tým, aby výška primeraného finančného zadostučinenia sa mala odvíjať od výšky bezdôvodného obohatenia, ku ktorému malo alebo mohlo dôjsť v neprospech spotrebiteľa. Takýto názor znamená, že pri tom istom porušení povinnosti dodávateľa, ktoré by podľa súdu malo byť sankcionované rovnako, by výška finančného zadostučinenia závisela v podstate od výšky úveru poskytnutého spotrebiteľovi a dĺžky jeho splácania. Takéto vnímanie súd považuje za nesprávne a nespravodlivé, keďže dodávateľ spravidla vyhovuje žiadosti spotrebiteľa a poskytuje mu úver spravidla v ním požadovanej výške. Pri fikcii o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru platí, že v zásade čím je vyššia výška úveru, tým vzniká vyššie bezdôvodné obohatenie na úkor spotrebiteľa. Preto súd zastáva názor, že kritériom pre ustálenie výšky primeraného finančného zadostučinenia nemôže byť výška hroziaceho alebo vzniknutého bezdôvodného obohatenia žalovaného, ale predovšetkým závažnosť porušenia jeho povinností.

24. S poukazom na vyššie uvedené dôvody súd preto považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150 Eur (50 Eur za pochybenia pri náležitostiach zmluvy a 100 Eur za neprijateľnú zmluvnú podmienku) a žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.

25. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu priznal nárok na plnú náhradu trov konania, ktorý sa bude odvíjať len od výšky prisúdenej istiny. Súd totiž nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

26. O výške náhrady trov konania rozhodne súd I. inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 07.09.2023 sa domáhala primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 877,43 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a to z dôvodu, že v predchádzajúcom spore vedenom na tomto súde pod sp. zn. 13Csp/203/2017 bola ako spotrebiteľka úspešná, keď rozsudkom z 05.10.2021 súd I. inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie 577,43 Eur s úrokmi z omeškania a určil tiež neprijateľnú zmluvnú podmienku o zaplatení odplaty v dohode o poskytnutí služieb. V žalobe odcitovala z odôvodnenia spomínaného rozsudku, ktorý sa stal právoplatným 22.02.2022. Pri kvantifikácii nároku poukázala na sankčnú a relutárnu funkciu daného inštitútu a uviedla, že ak má tento účel plniť, nemôže byť finančné zadosťučinenie priznané len v symbolickej výške. Žiadala preto vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu finančné zadosťučinenie vo výške tohto obohatenia, teda 577,43 Eur a za jednu neprijateľnú zmluvnú podmienku vo výške 300 Eur.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení uviedol, že so žalobou nesúhlasí pre absenciu skutkových okolností, ktoré by preskúmateľným spôsobom odôvodnili základ nároku a jeho výšku, ktorá je zjavne neprimeraná. Žalobkyňou požadovaná suma dosahuje sumu bolestného v prípade niektorých stredne ťažkých úrazov, či poškodení zdravia. Primerané finančné zadosťučinenie je nárokom nemajetkovej povahy a preto pri rozhodovaní o ňom nie je možné vychádzať z aspektu materiálnej povahy, keďže tieto sú základom pre uplatnenie iných nárokov, napríklad náhrady škody (Krajský súd v Prešove 9Co/61/18).

3. Žalobkyňa v replike nesúhlasila s názorom žalovaného, keďže právoplatným rozsudkom v základnom konaní bolo deklarované porušenie noriem spotrebiteľského práva a boli tým splnené zákonné podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a odcitovala aj z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR 7Cdo/80/20 z 24.08.2022. Uplatnenú výšku finančného zadosťučinenia považovala za primeranú s poukazom na sankčný a odradzujúci charakter tohto inštitútu a s poukazom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami. Uviedla viaceré súdne rozhodnutia, predovšetkým Krajského súdu v Prešove, ktorými nebola priznaná len symbolická výška primeraného finančného zadosťučinenia a tiež na rozhodnutia daného súdu, podľa ktorých výška finančného zadosťučinenia môže dosiahnuť až výšku majetkovej ujmy, ktorá hrozila spotrebiteľovi. Žiadala zohľadniť aj to, že žalovaný neustále používa nekalé obchodné praktiky a finančne sa snaží na úkor spotrebiteľov obohatovať.

4. Žalovaný právo na dupliku nevyužil.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, výsluchom žalobkyne, spismi tohto súdu 13Csp/203/2017 a 8Csp/100/2023 a zistil tento skutkový stav:

6. Žalobkyňa dňa 17.07.2014 uzavrela so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere, ktorou jej bol schválený úver 750 Eur s ročnou úrokovou sadzbou 18%. Spolu so zmluvou o úvere žalobkyňa bola daná na podpis osobitná dohoda o poskytovaní služieb žalovaným, ktorú žalobkyňa musela podpísať, ak chcela úver. Týkala sa takzvaného komplexného balíčka služieb ako sú informácie o zostávajúcich záväzkoch, odklad splatnosti splátok, informácia pred splatnosťou splátky, informácia o prijatí platby, vyhotovenie a zaslanie kópie dokumentácie, zmena zmluvy na podnet klienta, prepárovanie platieb na príslušnú zmluvu, druhá upomienka zdarma a podpora callcentra a osobné stretnutie s viazaným finančným agentom. V bode 7. 1 dohody sa zákazník (v tomto prípade žalobkyňa) sa zaviazala za uzavretie tejto dohody zaplatiť mesačne odplatu vo výške 2,51% zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru a zaviazala sa splácať túto odplatu v pravidelných mesačných

splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokov za úver v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi.

7. Žalobkyňa dňa 18.08.2017 podala žalobu proti žalovanému o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 577,43 Eur a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a to tej, ktorá bola uvedená v bode 7. 1 dohody o poskytovaní služieb a tiež ohľadom poplatku za poskytnutie úveru. Konanie sa viedlo na tomto súde pod sp. zn. 13Csp/203/2017 a rozsudkom č. k. 13Csp/203/2017 - 36 zo dňa 05.10.2021 súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 577,43 Eur s úrokmi z omeškania 5% ročne od 26.09.2017 do zaplatenia. Určil tiež neprijateľnú zmluvnú podmienku v bode 7. 1 dohody o poskytovaní služieb a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Súd dospel k záveru, že zmluva neobsahovala dobu jej trvania, podmienky upravujúce čerpanie úveru a podmienky upravujúce uplatňovanie úrokovej sadzby, čo sú povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. f/, g/, i/ zákona č. 129/2010 Z.z. Dospel preto k záveru o fikcii o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a keďže žalobkyni bol reálne poskytnutý úver vo výške 725 Eur a zaplatila 1302,43 Eur rozdiel predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného na jej úkor. K zmluvnej podmienke týkajúcej sa odplaty za dohodu o poskytnutí služieb súd uviedol, že žalovaný nepreukázal, že by bola individuálne dojednaná. Podľa nej spotrebiteľ mal zaplatiť nemalú sumu za služby, o ktoré nemal záujem a ktoré mu ani nemuseli byť poskytnuté. Súd vyslovil tiež názor, že uvedená zmluvná podmienka neprípustne zhoršuje postavenie žalobkyne ako spotrebiteľa oproti bežnej zákonnej úprave (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Situácia s neskoršou úhradou splátok okrem možnosti jej dojednania priamo pri úprave splatnosti je totiž reálne riešená zákonnými ustanoveniami o úročení úveru až do jeho vrátenia, respektíve podľa dojednania o uplatňovaní úrokovej sadzby v zmluve a ustanoveniami o úrokoch z omeškania, ktoré by boli pre spotrebiteľa výhodnejšie ako dohodnutá odplata.

8. Žalovaný sa voči žalobe vyhovujúcim výrokom neodvolal, preto rozsudok nadobudol v tejto časti právoplatnosť 22.02.2022. Odvolanie podala len žalobkyňa voči výroku o zamietnutí žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ohľadom poplatku za poskytnutie úveru a tento výrok bol zmenený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 6CoCsp/6/22 - 76 zo dňa 25.08.2022.

9. Nárok na primerané finančné zadostučinenie v tomto spore bol uplatnený len na základe vyššie citovaného rozsudku súdu I. inštancie, keďže žalobkyňa osobitnou žalobou žiadala priznať primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 Eur na základe rozsudku Krajského súdu v Prešove 6CoCsp/6/22, konanie sa vedie na tomto súde pod sp. zn. 8Csp/100/2023 a zatiaľ neprávoplatným rozsudkom súd v danom konaní priznal žalobkyni primerané finančné zadostučinenie len vo výške 50 Eur a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a to rozsudkom zo dňa 12.12.2023.

10. Žalobkyňa vo svojej výpovedi zdôvodnila podanie tejto žaloby jej psychickou ujmu, ktorú utrpela v súvislosti s predchádzajúcim sporom, ale bližšie ju nevedela vysvetliť. Potvrdila pritom, že žalobu podal jej advokát a ona sa ani nezúčastnila pojednávania. Nevedela uviesť ani to, akej konkrétnej sumy sa v tomto spore domáhala a z akého dôvodu. Nevedela ani to, že v predchádzajúcom spore sa domáhala nielen vydania bezdôvodného obohatenia, ale aj určenia neprijateľných zmluvných podmienok. Podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia zdôvodnila vysokými úrokmi dohodnutými v zmluve.

11. Je nepochybné, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa

porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

16. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

17. Judikatúra sa v prípade nárokov uplatnených na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ustálila v tom, že základ nároku je daný, pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa. To uviedol aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, keď konštatoval, že účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.

18. Ten istý záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/107/2021 zo dňa 28.2.2023, ktorý taktiež uviedol, že jedinou podmienkou priznania práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní bez ohľadu na to aké právo spotrebiteľa bolo porušené. V prípade, ak je spotrebiteľ v základnom konaní úspešný, či už ako žalobca pri domáhaní sa svojho práva, alebo ako žalovaný pri bránení svojho práva, naplnia sa tak podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

19. Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd preto rešpektuje vyššie uvedené vyslovené právne závery. Keďže žalobkyňa ako spotrebiteľka bola v predchádzajúcom spore úspešná voči žalovanému, keďže v rozsudku jednoznačne boli konštatované porušenia povinnosti žalovaného ako dodávateľa voči žalobkyni ako spotrebiteľovi tým, že súd určil neprijateľnú zmluvnú podmienku týkajúcu sa odplaty uvedenej v dohode o poskytovaní služieb, ale tiež konštatáciou, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere žalovaný neuviedol niektoré jej povinné náležitosti, základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie je daný.

20. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je to, o aké vážne porušenie práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu.

21. Súd pri určení výšky finančného zadosťučinenia musí zohľadniť všetky okolnosti konkrétneho prípadu a stanoviť výšku v súlade so zákonnou požiadavkou primeranosti. Základným účelom primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. je predovšetkým satisfakcia žalobkyne ako spotrebiteľky, čo vyplýva zo samotného názvu tohto inštitútu „zadosťučinenie“. Keďže však zaplatenie finančného zadosťučinenia pre povinný subjekt spôsobuje finančnú ujmu, má poskytnutie finančného zadosťučinenia aj sankčnú povahu, ktorá je však druhoradá a teda nepochybne plní len vedľajšiu úlohu, keďže primárnou je satisfakcia žalobkyne. Udeľovanie sankcií je vecou trestného a správneho konania nie občianskoprávneho konania. Ak spotrebiteľ argumentuje dosiahnutím odradzujúceho účinku na dodávateľa, aby nepoužíval neprijateľné zmluvné podmienky, to môže dosiahnuť podnetom na správne konanie, ktoré v prípade žalovaného by bolo v právomoci SOI a tento orgán by bol oprávnený uložiť žalovanému (v prípade zistenia používania neprijateľných zmluvných podmienok) nie malú sankciu. Pokiaľ však spotrebiteľ túto možnosť nevyužije, potom sa javí, že jeho cieľom v skutočnosti nie je odradiť žalovaného od používania neprijateľných zmluvných podmienok, ale o získanie majetkového prospechu na jeho úkor, s čím nie je možné

sa stotožniť. Finančné zadostučinenie určuje súd svojou vlastnou úvahou, pričom súdna prax pri rozhodovaní o jeho výške je rôznorodá. Prisudzovanie vyšších súm finančného zadostučinenia súd považuje za favorizovanie sankčnej funkcie daného inštitútu, s čím nie je možné súhlasiť. Pokiaľ žalobkyňa poukazuje na niektoré súdne rozhodnutia o priznaní vyšších súm finančného zadostučinenia, súd uvádza, že existujú aj viaceré rozhodnutia o priznávaní finančného zadostučinenia v rozsahu 50 – 100 Eur s čím sa stotožnil aj Krajský súd v Prešove napr. v rozsudku 6CoCsp/20/2021 zo dňa 14.12.2021, 11Co/87/2019 zo dňa 27.2.2020 alebo dokonca Krajský súd v Prešove zmenil rozsudok súdu I. inštancie a priznal len 50 Eur rozsudkom 9CoCsp/49/2020 zo dňa 25.3.2021 alebo 17CoCsp/32/2020 zo dňa 29.9.2020. Rozdielne názory na daný inštitút závisia od posudzovania jeho zmyslu a účelu a pokiaľ ide o tvrdenia žalobkyne o výraznom stresovom vypätí spojenom so základným konaním, súd ho považuje za neadekvátne, keďže žalobkyňa sa ani pojednávania ani nezúčastnila a nespracovala ani žalobu a napokon nevyplývalo to ani z jej výpovede.

22. V tomto prípade žalovaný neuviedol v zmluve dobu jej trvania, ktorá sa však dá odvodiť od počtu dohodnutých mesačných splátok a neúplne uviedol náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. g/, i/ zákona č. 129/2010 Z.z., keď nešpecifikoval podmienky čerpania úveru a uplatňovanie úrokovej sadzby, čo však žalobkyňa v žalobe ako nedostatok zmluvy ani neuvádzala. Uvedené pochybenia žalovaného súd nepovažuje za vážne a navyše ako už súd uviedol, základným účelom primeraného finančného zadostučinenia je satisfakcia žalobkyne. Tá však v podstatnom rozsahu jej bola daná právoplatnosťou predchádzajúceho rozsudku súdu I. inštancie, ktorým žalovaný bol zaviazaný zaplatiť jej sumu prevyšujúcu istinu úveru a ktorú jej aj zaplatil.

23. Súd rozhodne nesúhlasí s tým, aby výška primeraného finančného zadostučinenia sa mala odvíjať od výšky bezdôvodného obohatenia, ku ktorému malo alebo mohlo dôjsť v neprospech spotrebiteľa. Takýto názor znamená, že pri tom istom porušení povinnosti dodávateľa, ktoré by podľa súdu malo byť sankcionované rovnako, by výška finančného zadostučinenia závisela v podstate od výšky úveru poskytnutého spotrebiteľovi a dĺžky jeho splácania. Takéto vnímanie súd považuje za nesprávne a nespravodlivé, keďže dodávateľ spravidla vyhovuje žiadosti spotrebiteľa a poskytuje mu úver spravidla v ním požadovanej výške. Pri fikcii o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru platí, že v zásade čím je vyššia výška úveru, tým vzniká vyššie bezdôvodné obohatenie na úkor spotrebiteľa. Preto súd zastáva názor, že kritériom pre ustálenie výšky primeraného finančného zadostučinenia nemôže byť výška hroziaceho alebo vzniknutého bezdôvodného obohatenia žalovaného, ale predovšetkým závažnosť porušenia jeho povinností.

24. S poukazom na vyššie uvedené dôvody súd preto považoval za primerané finančné zadostučinenie vo výške 150 Eur (50 Eur za pochybenia pri náležitostiach zmluvy a 100 Eur za neprijateľnú zmluvnú podmienku) a žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.

25. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu priznal nárok na plnú náhradu trov konania, ktorý sa bude odvíjať len od výšky prisúdenej istiny. Súd totiž nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

26. O výške náhrady trov konania rozhodne súd I. inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 07.09.2023 sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 877,43 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a to z dôvodu, že v predchádzajúcom spore vedenom na tomto súde pod sp. zn. 13Csp/203/2017 bola ako spotrebiteľka úspešná, keď rozsudkom z 05.10.2021 súd I. inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie 577,43 Eur s úrokmi z omeškania a určil tiež neprijateľnú zmluvnú podmienku o zaplatení odplaty v dohode o poskytnutí služieb. V žalobe odcitovala z odôvodnenia spomínaného rozsudku, ktorý sa stal právoplatným 22.02.2022. Pri kvantifikácii nároku poukázala na sankčnú a relutárnu funkciu daného inštitútu a uviedla, že ak má tento účel plniť, nemôže byť finančné zadostučinenie priznané len v symbolickej výške. Žiadala preto vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu finančné zadostučinenie vo výške tohto obohatenia, teda 577,43 Eur a za jednu neprijateľnú zmluvnú podmienku vo výške 300 Eur.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení uviedol, že so žalobou nesúhlasí pre absenciu skutkových okolností, ktoré by preskúmateľným spôsobom odôvodnili základ nároku a jeho výšku, ktorá je zjavne neprimeraná. Žalobkyňou požadovaná suma dosahuje sumu bolestného v prípade niektorých stredne ťažkých úrazov, či poškodení zdravia. Primerané finančné zadosťučinenie je nárokom nemajetkovej povahy a preto pri rozhodovaní o ňom nie je možné vychádzať z aspektu materiálnej povahy, keďže tieto sú základom pre uplatnenie iných nárokov, napríklad náhrady škody (Krajský súd v Prešove 9Co/61/18).

3. Žalobkyňa v replike nesúhlasila s názorom žalovaného, keďže právoplatným rozsudkom v základnom konaní bolo deklarované porušenie noriem spotrebiteľského práva a boli tým splnené zákonné podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a odcitovala aj z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR 7Cdo/80/20 z 24.08.2022. Uplatnenú výšku finančného zadosťučinenia považovala za primeranú s poukazom na sankčný a odradzujúci charakter tohto inštitútu a s poukazom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami. Uviedla viaceré súdne rozhodnutia, predovšetkým Krajského súdu v Prešove, ktorými nebola priznaná len symbolická výška primeraného finančného zadosťučinenia a tiež na rozhodnutia daného súdu, podľa ktorých výška finančného zadosťučinenia môže dosiahnuť až výšku majetkovej ujmy, ktorá hrozila spotrebiteľovi. Žiadala zohľadniť aj to, že žalovaný neustále používa nekalé obchodné praktiky a finančne sa snaží na úkor spotrebiteľov obohacovať.

4. Žalovaný právo na dupliku nevyužil.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, výsluchom žalobkyne, spismi tohto súdu 13Csp/203/2017 a 8Csp/100/2023 a zistil tento skutkový stav:

6. Žalobkyňa dňa 17.07.2014 uzavrela so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere, ktorou jej bol schválený úver 750 Eur s ročnou úrokovou sadzbou 18%. Spolu so zmluvou o úvere žalobkyňa bola daná na podpis osobitná dohoda o poskytovaní služieb žalovaným, ktorú žalobkyňa musela podpísať, ak chcela úver. Týkala sa takzvaného komplexného balíčka služieb ako sú informácie o zostávajúcich záväzkoch, odklad splatnosti splátok, informácia pred splatnosťou splátky, informácia o prijatí platby, vyhotovenie a zaslanie kópie dokumentácie, zmena zmluvy na podnet klienta, prepárovanie platieb na príslušnú zmluvu, druhá upomienka zdarma a podpora callcentra a osobné stretnutie s viazaným finančným agentom. V bode 7. 1 dohody sa zákazník (v tomto prípade žalobkyňa) sa zaviazala za uzavretie tejto dohody zaplatiť mesačne odplatu vo výške 2,51% zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru a zaviazala sa splácať túto odplatu v pravidelných mesačných splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokov za úver v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi.

7. Žalobkyňa dňa 18.08.2017 podala žalobu proti žalovanému o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 577,43 Eur a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a to tej, ktorá bola uvedená v bode 7. 1 dohody o poskytovaní služieb a tiež ohľadom poplatku za poskytnutie úveru. Konanie sa viedlo na tomto súde pod sp. zn. 13Csp/203/2017 a rozsudkom č. k. 13Csp/203/2017 - 36 zo dňa 05.10.2021 súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi 577,43 Eur s úrokmi z omeškania 5% ročne od 26.09.2017 do zaplataenia. Určil tiež neprijateľnú zmluvnú podmienku v bode 7. 1 dohody o poskytovaní služieb a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Súd dospel k záveru, že zmluva neobsahovala dobu jej trvania, podmienky upravujúce čerpanie úveru a podmienky upravujúce uplatňovanie úrokovej sadzby, čo sú povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. f/, g/, i/ zákona č. 129/2010 Z.z. Dospel preto k záveru o fikcii o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a keďže žalobkyňa bol reálne poskytnutý úver vo výške 725 Eur a zaplatila 1302,43 Eur rozdiel predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného na jej úkor. K zmluvnej podmienke týkajúcej sa odplaty za dohodu o poskytnutí služieb súd uviedol, že žalovaný nepreukázal, že by bola individuálne dojednaná. Podľa nej spotrebiteľ mal zaplatiť nemalú sumu za služby, o ktoré nemal záujem a ktoré mu ani nemuseli byť poskytnuté. Súd vyslovil tiež názor, že uvedená zmluvná podmienka neprípustne zhoršuje postavenie žalobkyne ako spotrebiteľa oproti bežnej zákonnej úprave (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Situácia s neskoršou úhradou splátok okrem možnosti jej dojednania priamo pri úprave splatnosti je totiž reálne riešená zákonnými ustanoveniami o úročení úveru až do jeho vrátenia, respektíve podľa dojednania o uplatňovaní úrokovej sadzby v zmluve a ustanoveniami o úrokoch z omeškania, ktoré by boli pre spotrebiteľa výhodnejšie ako dohodnutá odplata.

8. Žalovaný sa voči žalobe vyhovujúcim výrokom neodvolal, preto rozsudok nadobudol v tejto časti právoplatnosť 22.02.2022. Odvolanie podala len žalobkyňa voči výroku o zamietnutí žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ohľadom poplatku za poskytnutie úveru a tento výrok bol zmenený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 6CoCsp/6/22 - 76 zo dňa 25.08.2022.

9. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie v tomto spore bol uplatnený len na základe vyššie citovaného rozsudku súdu I. inštancie, keďže žalobkyňa osobitnou žalobou žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300 Eur na základe rozsudku Krajského súdu v Prešove 6CoCsp/6/22, konanie sa vedie na tomto súde pod sp. zn. 8Csp/100/2023 a zatiaľ neprávoplatným rozsudkom súd v danom konaní priznal žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie len vo výške 50 Eur a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a to rozsudkom zo dňa 12.12.2023.

10. Žalobkyňa vo svojej výpovedi zdôvodnila podanie tejto žaloby jej psychickou ujmu, ktorú utrpela v súvislosti s predchádzajúcim sporom, ale bližšie ju nevedela vysvetliť. Potvrdila pritom, že žalobu podal jej advokát a ona sa ani nezúčastnila pojednávania. Nevedela uviesť ani to, akej konkrétnej sumy sa v tomto spore domáhala a z akého dôvodu. Nevedela ani to, že v predchádzajúcom spore sa domáhala nielen vydania bezdôvodného obohatenia, ale aj určenia neprijateľných zmluvných podmienok. Podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia zdôvodnila vysokými úrokmi dohodnutými v zmluve.

11. Je nepochybné, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

16. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

17. Judikatúra sa v prípade nárokov uplatnených na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ustálila v tom, že základ nároku je daný, pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa. To uviedol aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, keď konštatoval, že účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje.

18. Ten istý záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/107/2021 zo dňa 28.2.2023, ktorý taktiež uviedol, že jedinou podmienkou priznania práva na primerané finančné zadostučinenie je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní bez ohľadu na to aké právo spotrebiteľa bolo porušené. V prípade, ak je spotrebiteľ v základnom konaní úspešný, či už ako žalobca pri domáhaní sa svojho práva, alebo ako žalovaný pri bránení svojho práva, naplnia sa tak podmienky na priznanie primeraného finančného zadostučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

19. Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd preto rešpektuje vyššie uvedené vyslovené právne závery. Keďže žalobkyňa ako spotrebiteľka bola v predchádzajúcom spore úspešná voči žalovanému, keďže v rozsudku jednoznačne boli konštatované porušenia povinnosti žalovaného ako dodávateľa voči žalobkyni ako spotrebiteľovi tým, že súd určil neprijateľnú zmluvnú podmienku týkajúcu sa odplaty uvedenej v dohode o poskytovaní služieb, ale tiež konštatáciou, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere žalovaný neuviedol niektoré jej povinné náležitosti, základ nároku na primerané finančné zadostučinenie je daný.

20. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadostučinenia je to, o aké vážne porušenia práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu.

21. Súd pri určení výšky finančného zadostučinenia musí zohľadniť všetky okolnosti konkrétneho prípadu a stanoviť výšku v súlade so zákonnou požiadavkou primeranosti. Základným účelom primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. je predovšetkým satisfakcia žalobkyne ako spotrebiteľky, čo vyplýva zo samotného názvu tohto inštitútu „zadostučinenie“. Keďže však zaplatenie finančného zadostučinenia pre povinný subjekt spôsobuje finančnú ujmu, má poskytnutie finančného zadostučinenia aj sankčnú povahu, ktorá je však druhoradá a teda nepochybne plní len vedľajšiu úlohu, keďže primárnou je satisfakcia žalobkyne. Udeľovanie sankcií je vecou trestného a správneho konania nie občianskoprávneho konania. Ak spotrebiteľ argumentuje dosiahnutím odradzujúceho účinku na dodávateľa, aby nepoužíval neprijateľné zmluvné podmienky, to môže dosiahnuť podnetom na správne konanie, ktoré v prípade žalovaného by bolo v právomoci SOI a tento orgán by bol oprávnený uložiť žalovanému (v prípade zistenia používania neprijateľných zmluvných podmienok) nie malú sankciu. Pokiaľ však spotrebiteľ túto možnosť nevyužije, potom sa javí, že jeho cieľom v skutočnosti nie je odradiť žalovaného od používania neprijateľných zmluvných podmienok, ale o získanie majetkového prospechu na jeho úkor, s čím nie je možné sa stotožniť. Finančné zadostučinenie určuje súd svojou vlastnou úvahou, pričom súdna prax pri rozhodovaní o jeho výške je rôznorodá. Prisudzovanie vyšších súm finančného zadostučinenia súd považuje za favorizovanie sankčnej funkcie daného inštitútu, s čím nie je možné súhlasiť. Pokiaľ žalobkyňa poukazuje na niektoré súdne rozhodnutia o priznaní vyšších súm finančného zadostučinenia, súd uvádza, že existujú aj viaceré rozhodnutia o priznávaní finančného zadostučinenia v rozsahu 50 – 100 Eur s čím sa stotožnil aj Krajský súd v Prešove napr. v rozsudku 6CoCsp/20/2021 zo dňa 14.12.2021, 11Co/87/2019 zo dňa 27.2.2020 alebo dokonca Krajský súd v Prešove zmenil rozsudok súdu I. inštancie a priznal len 50 Eur rozsudkom 9CoCsp/49/2020 zo dňa 25.3.2021 alebo 17CoCsp/32/2020 zo dňa 29.9.2020. Rozdielne názory na daný inštitút závisia od posudzovania jeho zmyslu a účelu a pokiaľ ide o tvrdenia žalobkyne o výraznom stresovom vypätí spojenom so základným konaním, súd ho považuje za neadekvátne, keďže žalobkyňa sa ani pojednávania ani nezúčastnila a nespracovala ani žalobu a napokon nevyplývalo to ani z jej výpovede.

22. V tomto prípade žalovaný neuviedol v zmluve dobu jej trvania, ktorá sa však dá odvodiť od počtu dohodnutých mesačných splátok a neúplne uviedol náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. g/, i/ zákona č. 129/2010 Z.z., keď nešpecifikoval podmienky čerpania úveru a uplatňovanie úrokovej sadzby, čo však žalobkyňa v žalobe ako nedostatok zmluvy ani neuvádzala. Uvedené pochybenia žalovaného súd nepovažuje za vážne a navyše ako už súd uviedol, základným účelom primeraného finančného zadostučinenia je satisfakcia žalobkyne. Tá však v podstatnom rozsahu jej bola daná právoplatnosťou predchádzajúceho rozsudku súdu I. inštancie, ktorým žalovaný bol zaviazaný zaplatiť jej sumu prevyšujúcu istinu úveru a ktorú jej aj zaplatil.

23. Súd rozhodne nesúhlasí s tým, aby výška primeraného finančného zadostučinenia sa mala odvíjať od výšky bezdôvodného obohatenia, ku ktorému malo alebo mohlo dôjsť v neprospech spotrebiteľa.

Takýto názor znamená, že pri tom istom porušení povinnosti dodávateľa, ktoré by podľa súdu malo byť sankcionované rovnako, by výška finančného zadosťučinenia závisela v podstate od výšky úveru poskytnutého spotrebiteľovi a dĺžky jeho splácania. Takéto vnímanie súd považuje za nesprávne a nespravodlivé, keďže dodávateľ spravidla vyhovuje žiadosti spotrebiteľa a poskytuje mu úver spravidla v ním požadovanej výške. Pri fikcii o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru platí, že v zásade čím je vyššia výška úveru, tým vzniká vyššie bezdôvodné obohatenie na úkor spotrebiteľa. Preto súd zastáva názor, že kritériom pre ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia nemôže byť výška hroziaceho alebo vzniknutého bezdôvodného obohatenia žalovaného, ale predovšetkým závažnosť porušenia jeho povinností.

24. S poukazom na vyššie uvedené dôvody súd preto považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150 Eur (50 Eur za pochybenia pri náležitostiach zmluvy a 100 Eur za neprijateľnú zmluvnú podmienku) a žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.

25. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu priznal nárok na plnú náhradu trov konania, ktorý sa bude odvíjať len od výšky prisúdenej istiny. Súd totiž nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

26. O výške náhrady trov konania rozhodne súd I. inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.